

Ádebiyatlar

1. Абылова Г. “Роль компьютера в профессиональной деятельности учителя музыки. – Нукус: «Вестник». 2017.
2. Гафурова Ш.А. «Основы работы с нотным редактором Encore 4.0 – Т.: 2003.
3. Умуров Н.К. “Нотные редакторы Sibelius 4, Sibelius 6. -Т.: 2015.

REZYUME

Maqolada musiqiy fanlarni o'qitishda kompyuter texnologiyalaridan foydalanishi ko'rib chiqilgan. Sibelius musiqiy muharriridan foydalanish metodikasi. Dasturning asosiy xususiyatlari, qo'llash usullari, dastur interfeysi, partituralarni tahrirlash bayon etilgan. Ushbu maqola talabalar va musiqa o'qituvchilariga musiqiy faoliyat jarayonida musiqa muharrirlarining cheksiz imkoniyatlaridan samarali foydalanish imkoniyatini ochib beradi.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается использование компьютерных технологий в обучении музыкальным предметам. Методика использования музыкального редактора Sibelius. Приведены основные особенности программы, способы применения, интерфейс программы, редактирование партитуры. Данная статья даёт возможность студентам и учителям музыки эффективно использовать неограниченные возможности музыкальных редакторов в процессе музыкальной деятельности.

SUMMARY

The article discusses the use of computer technology in teaching musical subjects. Methodology of using the Sibelius music editor. There is given main features of the program, methods of application, program interface, editing scores. This article enables students and music teachers to effectively use the unlimited possibilities of music editors in the process of musical activity.

TEKNOLOGIYA PÁNINEN SABAQ ÓTIWDE SIZBASHÍLÍQ ELEMENTLERINEN PAYDALANÍWDÍŇ ÁHMIYETI

B.Avezov – docent

Ajiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti

Tayanch so'zlar : texnik standartlar, detallarni ajratish, detallarning geometrik tasvirlanishi, geometrik shakllar, o'lcham qo'yish.

Ключевые слова: технические стандарты, разделение деталей, геометрическое описание детали, геометрические тела, измерения.

Key words: technical standards, part separation, geometric part description, geometric bodies, measurements.

Mektepte texnologiya pánin úyretiwde joqarı nátiyjelerge erisiwde sabaq túrleri, tipleri hám formalarına sáykes keliwshi oqıtw usılların, yaǵnıy tálim texnologiyaların durıs tańlawǵa baylanıslı.

Sabaq tálim-tárbiya procesiniń orayı bolıp esaplanadı. Sonıń ushın, dáwir talabına say qániygelerdi tayarlawda mekteptiń ornı girewli ekenligin bårshemiz bilemiz. Mektepte sabaqqa óz aldına dıqqat qaratıladı hám oqıtwshınıń zaman talabına say sabaq ótiwin talap etedi. Oqıtwshı barlıq waqıtta óziniń aldına qoyǵan maqsetine erisiwge háreket etedi.

Mekteplerde texnologiya pánin oqıtwda da belgili alımlar menen metodistler, dóretiwshi oqıtwshılar bugingi sabaq qanday bolıwı kerek, ol aldınǵı ótilgen sabaqtan nesi menen parıq qılıwı mumkin degen sorawǵa juwap bergizedi. Usınnan kelip shıǵıp, oqıw-tárbiya procesiniń mazmunında jańalanadı, mekteptegi tálim-tárbiya procesiniń sıpatınıń artıwına, oqıw procesin shólkemlestiriwge itibar kusheyedi.

Mekteplerde házirgi waqıtta texnologiya páni oqıtwshıları oqıwshılardı orınlanatuǵın zatlardıń ulgisin tayarlaydı. Bul oqıwshılarda ol zattıń qalay tayarlanıw usılların tolıq kóz aldına keltire almaydı. Sonlıqtan da birinshi gezekte, oqıwshılardı islenetuǵın zattıń yamasa buyımınıń hár qıylı kórinisleriniń sızılması sızılıp kórsetilse, olardıń qıyalında sol zattıń kórinisi tolıq sáwlelenedi.

Mektep oqıwshılarında sızbashılıqqa degen túsinikti rawajlandırıw, sızbashılıq qurallarınan texnologiya sabaqlarında qollana biliw, sızıw qurallarınıń bir birinen ózgesheliklerin túsiniw jetiw hám de hár birin óz ornında paydalana bilse, onda biziń isleniwı tiyis bolǵan ámeliy jumıslarımızdıń sapalıǵı artadı. Ámeliy jumısmızdı orınlaw barısında belgili formaǵa kelgenligi hám onıń ıqsham etip soǵılǵanlıǵınıń guwası bolamız.

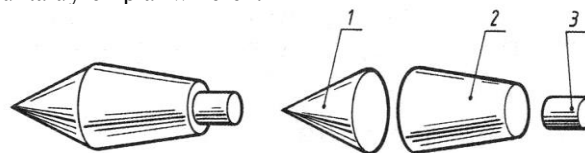
Demek, mektep oqıwshılarına texnologiya páni menen sızbashılıq pánleriniń bir-biri menen baylanısınıń bar ekenligi ayıp túsindiriliw ótildi. Sızbashılıq pániniń texnikalıq standartları tiykarında, oqıw ustaxanalarında ámeliy jumıslardı orınlaw barısında sızbashılıq pániniń usılların qollanıw, sızbashılıq qurallarınan durıs

paydalanıwdı, sızbashılıq usılların sızılmalarda misallar menen kórsetip ótıledi.

Oqıw ustaxanalarında ámeliy jumıslardı orınlaw barısında oqıwshılarda, sızbashılıq pánini menen texnologiya pánleriniń bir-biri menen baylanıslı ekenligi tuwralı túsiniw payda boladı. Bul, óz gezeginde, oqıwshılardıń sızbashılıq páninen alǵan bilimlerin texnologiya táliminde qollanılatuǵına isenim payda boladı. Mektep oqıwshılarınıń sızbashılıq pánin tabıslı ózlestiriwı texnologiya sabaqlarınan grafikalıq suwretlewdiń qaǵıyda hám hár qıylı usılların jaqsı úyrengenligine baylanıslı boladı.

Texnologiya táliminde ámeliy shınıǵıwlardı orınlawda oqıwshılardı buyımlardıń qanday geometriyalıq formalardan ibarat ekenligi sızılma kórinisinde túsindiriliw kórsetilip barılsa, oqıwshılardıń sol buyım haqqındaǵı túsiniwleri jáne de bayıwdı, buyımdı tayarlaw jumısları ańsatlasadı.

Texnologiya tálimi sabaqlarında oqıwshılardıń erkin ámeliy jumısların durıs shólkemlestiriw paydalı usıllardan biri. Bul oqıwshılardıń erkin pikirlewini, pánlerden alǵan ámeliy bilimlerin ortaqlasıw arqalı ámelde qollanıw, bilimn rawajlandırıwǵa xızmet etedi. Sonı ayıp ótiw kerek, erkin máseleler dúziliwı ózine tán qıyınshılıqlardı iye. Sol sebepli aldı menen ámeliy máselelerdiń qanday kóriniste bolıwı hám olardan durıs paydalanıw usılların puxta úyrenip alıw kerek.

(1-sızılma)

Sızılma “konus” tárizli detaldıń geometriyalıq suwretleniwı hám olardı geometriyalıq denelerge ajratıp analizlewge misal: 1-konus; 2-kesik konus; 3- cilindr.

Bul jerde sızılmanı detallardı ajratıw usıllarınan paydalanıp islegen misal bolıp esaplanadı (1-sızılma).

